

GLEDALIŠČE - Nova premiera v **SNG Nova Gorica**

Neustrašne, zgodba o pogumu in volji

NOVA GORICA – Sedem zgodb o ženskah, ki so spreminjale sebe in hkrati tog pogled na ženski svet in njegovo vlogo v družbi. Sedem zgodb o neizmerni volji, premagovanju ovir in psihofizičnih mej, sedem zgodb o hotenju, iskanju enakopravnosti, solidarnosti. Tako se nam kaže zadnja premiera Slovenskega narodnega gledališča (SNG) Nova Gorica v režiji Mateje Kokol *Neustrašne*. Gre za popotovanje po času in zgodovini, za hojo po dolgi cesti demokratizacije družbe, za preseganje predsodkov, predvsem pa za samoozaveščanje, za kar so morale ženske plačati visoko ceno ponižanj, sivine, manjvrednih leg, umestitev v gospodinjski kot, kjer je mesto le za rojevanje in čistočo bivališča. Uprizoritev (po predlogi Penelope Bagieu in Larise Javornik, tudi dramaturginje postavitve) je tudi zahvala po izražanju lastne identitete, ne ozirajoč se na spolno drugačnost, je boj zase in pravičnost, ko veljajo le sposobnosti in talent, ne pa redukcija na dualizem moški–ženska.

Izbira posameznih ženskih usod je paradigmatična. Povednost njihove življenjske in družbene črte se vije na

številnih področjih delovanja, ko so si morale ženske z neizprosno voljo, nepopustljivostjo in vero vase utirati pot med vsakršnimi predsodki in zaprtostmi.

Na odru si sledijo usode plavalke in igralka Annette Kellerman (Arna Hadžialjevič), rešiteljice svetilnika Giorgine Reid (Ana Facchini), atletinje Cheryl Bridges (Helena Peršuh), gale-ristke in zbirateljice slikarskih umetnin Peggy Guggenheim (Dušanka Ristič), tolmačke živali Temple Grandin (Lara Fortuna), bradate ženske Clementine Delait in antične ginekologinje Agnodike (Marjuta Slamič). Če bi kdo slučajno pomislil, da je uprizoritev feministični manifest, bi se hudo zmotil. Režijsko in dramaturško branje sta na preprosti in učinkovito hitro menjajoči se sugestivni sceni Matica Kašnika izpostavila predvsem enkratnost posamezne epizode, ki pa ni ostala zalepljena na raven zanimive epizode, ne, prerasla je v simbolno, a tudi konkretno naracijo poti, ki so jo morale ženske prehoditi za doseg enakopravnosti in družbene upoštevanosti.

Predstava je tako na eni strani didaktično poučna, na drugi zaznamo-

vana s hrepenenjem žensk in njihovimi cilji, ki spletajo in prepletajo intimne zgodbe z zunanjimi izzivi. Zato so *Neustrašne* tudi dinamična razgibana pripoved, tu pa tam celo s humornimi prebliski, interpretativno močno individualizirana, vsaka igralska kreacija je pripoved zase, vsako poglavje stoji samostojno, a zmes različnosti se zlije v lepo zaokroženo celoto, v kateri imata tudi Andrej Zalesjak in Radoš Bolčina v mnogoterih vlogah in različicah posebno mesto, vendar ne kot nasprotje ženskemu svetu, ampak kot njegova naravna dopolnitev. Skratka, v predstavi ni zarez med različnima (s)poloma, gre prej za normalen pretok, čeprav so morale ženske za to »normalnost«
hoditi po trnih.

Neustrašne so torej zgodba o pogumu in volji. Njihovo vodilo ni uperjenost zoper koga ali kaj, so pripoved o tem, da je vse dosegljivo, če raste iz humanističnih vzmeti, ki prenavljajo individualnost, s tem pa seveda tudi socialno podobo sveta. Skratka, najprej je treba razumeti sebe, da potem lahko to energijo prenesemo med ljudi.

Marij Čuk

Lara Fortuna v predstavi